- *ħlas t'appalt*
- *memorandum of understanding*

FIL-PRIM'AWLA TAL-QORTI ĊIVILI

IMĦALLEF

ONOR. GRAZIO MERCIECA LL.D.

ILLUM 21 ta' Jannar 2020.

Rikors Nru. 4/14 GM

Fair Trading Limited C44369 (M)

vs

Green MT Limited

Il-Qorti,

Rat ir-Rikors Ġuramentat tas-soċjeta' attriċi ppreżentat fis-6 ta' Jannar 2014 li permezz tiegħu, abbażi tal-premessi:-

1. Illi s-soċjeta' rikorrenti ilha għal diversi snin tipprovdi servizz ta' kollezzjoni ta' skart riċiklabbli f'diversi Kunsilli Lokali madwar Malta u dan preċedentement direttament mqabbda mill-Gvern Ċentrali jew branka tiegħu u konsegwentement bi ftehim mas-soċjeta' intimate Green MT Limited;

2. Illi għas-servizz mogħti mis-soċjeta' rikorrenti, kienet tħallas is-soċjeta' intimata Green MT Limited;
3. Illi fis-sena 2012 inqalgħu xi disgwiti bejn il-partijiet dwar ħlasijiet għas-servizz mogħti mis-soċjeta' rikorrenti kif ukoll dwar l-operat tal-istess xogħol tant illi l-partijiet dehru quddiem Bord rikonċiljatorju fi ħdan il-'General Retailers and Traders Union' liema proċeduri wasslu sabiex il-partijiet iffirmaw ftehim bejniethom datat 15 ta' Ottubru, 2013 Dok FT1, bl-għan li jirregolaw ir-relazzjoni ta' bejniethom;
4. Illi ai termini tal-istess ftehim is-soċjeta' intimata obbligat ruħha, fost oħrajn, illi tħallas dak illi kienu ilu dovut lis-soċjeta' attriċi għal servizzi reżi, f'dati speċifikati fl-istess ftehim. Jirriżulta iżda li s-soċjeta' intimata hija moruża fil-pagamenti kif hekk dovuti skond l-istess ftehm għalkemm ġiet interpellata diversi drabi iżda baqgħet inadempjenti u dan kif ser jiġi ppruvat fil-mori tal-kawża;
5. Illi in oltre ai termini tal-istess ftehim datat 15 ta' Ottubru 2013 is-soċjeta' intimata obbligat ruħha li x-xogħol ta' kolezzjoni ta' skart riċiklabbli isir mingħajr ebda eċċezzjoni mis-soċjeta' rikorrenti kul nhar ta' Tnejn, Tlieta, Erbgħa u Sibtijiet alternattivi. Is-soċjeta' intimata obbligat ruħha wkoll illi jekk is-soċjeta' intimata tagħti xi ġranet addizzjonali ta' xogħol lil kuntratturi oħra li jaħdmu magħha, is-soċjeta' rikorrenti tingħata wkoll dawn il-ġranet addizzjonali oltre l-ġranet speċifikati (klawzoli 4 u 5 tal-ftehim);
6. Ili s-soċjeta' intimata mhux talli ma ottemperatx ruħha mal-obbligi tagħha skond l-istess ftehim, iżda permezz ta' e-mail datata 12 ta' Diċembru, 2013 s-soċjeta' intimata b'mod abbusiv u illeċitu infurmat lis-soċjeta' rikorrenti li hija kellha tieqaf mili tagħti s-servizz tagħha fi kwalunkwe ġurnata tal-ġimgħa u x-xogħol tagħha ġie assenjat lil terzi persuni mid-data tas-17 ta'

Diċembru, 2013 u dan bi ksur tal-obbligi assunti mill-istess soċjeta' intimata permezz tal-ftehim datat 15 t'Ottubru, 2013;

7. Illi b'konsegwenza tal-aġir skorrett, illegali u bi ksur tal-ftehim viġenti bejn il-partijiet, is-soċjeta' rikorrenti qegħda soffri danni konsiderevoli konsistenti fost oħrajn fit-telf tal-qliegħ għas-servizz ta' kollezzjni ta' skart riċiklabbli li s-soċjeta' intimata obbligata ruħha li tassenja lill-istess soċjeta' rikorenti ċioe' fil-ġranet indikati fil-ftehim tal-15 t'Ottubru, 2013 inkluż dawk il-ġranet kollha li mis-17 ta' Diċembru, 2013 qed jiġu assenjati lil terzi persuni;
8. Illi għalhekk is-soċjeta' intimata ġiet interpellata anki permezz ta' ittra uffiċċjali sabiex tirtira l-ordni mogħtija fl-ittra elettronika tagħha sabiex is-soċjeta' rikorrenti twaqqaf is-servizz mogħti minnha, kif wkoll ġiet avżata li jekk ma kienx ser isir hekk is-soċjeta' rikorrenti kienet ser iżomm is-soċjeta' intimata responsabbli għad-danni, is-soċjeta' intimata baqgħet inadempjenti;

Talbet lil din il-Qorti sabiex:

1. Tiddikjara u tiddeċiedi li s-soċjeta' intimata, bl-aġir tagħha, kisret l-obbligi minnha assunti ai termini tal-ftehim bejn il-partijiet datat 15 t'Ottubru 2013;
2. Tillikwida s-somma kollha dovuta sad-data tad-deċiżjoni finali fuq dan ir-rikors ġuramentat mis-soċjeta' intimata lis-soċjeta' rikorrenti ai termini tal-klawsoli 1, 2, u 3 tal-ftehim datat 15 t'Ottubru, 2013 rappreżentanti ħas għal servizzi reżi mis-soċjeta' rikorrenti u li baqgħet ma tħallsitx mis-soċjeta' intimata nonostante l-iskadenza tad-data indikata fl-istess ftehim, okkorendo n-nomina ta' periti nominandi;
3. Tordna l-ħlas mis-soċjeta' intimata lis-soċjeta' rikorrenti tas-somma kif hekk likwidata ai termini tat-talba numru 2 suesposta bl-imgħaxijiet ta' 8% skond il-liġi mid-data li d-diversi pagamenti jkun saru hekk dovuti;

4. Tiddikjara u tiddeċiedi illi s-soċjeta' intimata hija responsabbli għad-danni sofferti mis-soċjeta' rikorenti b'konsegwenza tal-ksur tal-obbligi tagħha ai temini tal-klawżoli numri 4 u 5 tal-Ftehim datat 15 t'Ottubru, 2013;
5. Tillikwida d-danni sofferti mis-soċjeta' rikorrenti dik is-somma li tiġi hekk likwidata minn din l-Onorabbli Qorti in linea ta' danni kif miktub.

Bl-imgħaxijiet kif mitluba bl-ispejjeż kollha inkluż dawk tal-ittra uffiċċjali notifikata lis-soċjeta' intimata u tal-mandat ta' inibizzjoni bin-numru 1785/13SM u tal-mandat ta' sekwestru 1914/13.

Rat li permezz tar-Risposta Ġuramentata ippreżentata fis-17 ta' Frar 2014 is-soċjeta` konvenuta eċċepiet:-

1. Illi s-soċjeta' esponenti fil-mertu tirrespinġi l-pretensjonijiet kollha dedotti mir-rikorrenti, bl-ispejjeż kontra tagħha, stante illi ma kissret l-ebda obbligu fil-konfront tas-soċjeta' rikorrenti naxxenti mill-menorandum iffirmat bejn il-partijiet fil-15 t'Ottubru 2013, li jirregola biss (a) l-ammonti paċifikament dovuti mill-esponenti lir-rikorrenti u l-mod li bih għandhom jitħallsu dawn l-ammonti u (b) l-ġranet riveduti li fih kellha tagħmel il-ġħbir mill-bring in sites ir-rikorrenti, b'obbligazzjoni li jekk ikun hem mil-ħtieġa li l-kuntratturi bħas-soċjeta' rikorrenti jizdidilhom ġurnata jew aktar fil-ġimgħa servizz ta' ġbir mill-*bring in sites,* din tiżdied lir-rikorrenti ukoll;
2. Illi mingħajr kull preġudizzju għas-suespost u fil-mertu, kull pagament dovut skond dan il-memorandum jiskadi indipendentement mill-pagamenti l-oħra imsemmija fl-istess memorandum, b'mod li jekk pagament wieħed ikun tardiv, l-esponenti ma titlifx il-benefiċċju tat-terminu tal-pagamenti l-oħra, u għalhekk it-talbiet rikorrenti għall-kundanna tal-ħlas ta' dawk il-pagamenti dovuti wara is-6 ta' Jannar 2014 **huma intempestivi;**

3. Illi mingħajr kull preġudizzju għas-suespost u fil-mertu, s-soċjeta' esponenti ġiet mġegħla tittardja fil-pagamenti dovuti wara t-30 ta' Novembru 2013 mir-rikorrenti stess u dovut biss (1) għall-mandat ta' inibizzjoni numru 1785/14SM mressaq mir-rikorrenti fid-19 ta' Novembru 2013, milqugħ proviżorjament minn dina l-Onorabbli Qorti diversament presjueduta iżda li ġie miċħud definittivament wara li l-Qorti semgħet il-partijiet, liema deċiżjoni ġiet ippubblikata fis-16 ta' Diċembru, 2013 Dok G1 u (2) għall-mandat ta' sekwestru kawtelatorju numru 1914/13 intavolat fl-20 ta' Diċembru 2013, li permezz tiegħu il-kontijiet tal-esponenti ġe4w sekwestrati għas-somma eżorbitanti ta' 300,000ewro, liema mandat, fuq talba tal-esponenti, ġie revokat in toto minn dina l-Onorabbli Qorti kif diversament presjeduta fis-6 ta' Frar 2014, Dok G2;
4. Ili mingħajr preġudizzju għas-suespost, it-tielet talba rikorrenti għall-imgħaxijiet fuq dawk il-pagamenti dovuti wara t-30 ta' Novembru 2013 għandha tiġi miċħuda stante illi dawn il-pagamenti dovuti wara t-30 ta' Novembru 2013 għandha tiġi miċħuda stante illi dawn il-pagamenti ma sarux fiż-żmien patwit unikament dovut għall-azzjonijiet ġudizzjarji deskritti hawn fuq imressqa mir-rikorrenti kontra l-esponenti;
5. Illi mingħajr kull preġudizzju għas-suespost, ir-relazzjoni li kellha s-soċjeta' esponenti mas-soċjeta' rikorrenti kienet waħda marbuta mat-tbattil ta' *bring-in-sites (dome shaped)* u ġbir ta' skart riċiklabbli (li r-rikorrenti wettqet fuq inkarigu tal-esponenti li hija Skema Nazzjonali Awtorizzata mill-MEPA fil-waqt li s-soċjeta' rikorrenti hija kuntrattur li twettaq dan ix-xogħol ta' tbattil ta' skips). Il-partijiet qatt ma kellhom l-ebda *locatio operis* għal żmien determinat, u bħalma tqabbad lir-rikorrenti, l-esponenti tqabbad kuntratturi oħra fid-diskrezzjoni assoluta tagħha skond il-bżonnijiet kummerċjali tagħha. Għalhekk l-esponenti **ma kisret l-ebda obbligu kif allegat ir-rikorrenti u r-raba', l-ħames u s-sitt talbiet għall-**

likwidazzjoni u l-kundanna għall-ħlas tad-danni sofferti għandhom jiġu miċħuda, bl-ispejjeż.

Rat l-atti kollha tal-kawża;

Semgħet it-trattazzjoni bil-fomm tal-avukati difensuri;

Rat waqt l-udjenza tal-14 ta' Jannar 2020 il-kawża ġiet differita għallum għas-sentenza;

Ikkunsidrat:-

Illi l-kumpannija attriċi kienet għal diversi snin tipprovdi servizz ta' kollezzjoni ta' skart separat u riċiklabbli f'diversi lokalitajiet madwar Malta u għal dan is-servizz kienet tħallasha l-kumpanija konvenuta Green MT Limited. L-attriċi bdiet tagħti servizz lill-konvenuta f'Diċembru 2009 sakemm twaqqfet fis-16 ta' Diċembru 2013. Dan is-servizz ma kienx abbażi ta' kuntratt għal żmien fiss;

Illi fil-bidu tas-sena 2013 inqala' xi diżgwid bejn il-partijiet, prinċipalment għaliex l-attriċi riedet titħallas għal dawk il-ġranet li fihom ma kinitx tiġbor skart iġifieri l-Ħamis u l-Ġimgħa, bl-argument illi l-materjal li ma jinġabarx f'dawk il-ġranet, xorta jrid jinġabar it-Tnejn, it-Tlieta u l-Erbgħa. Kien hemm kwistjoni oħra fejn il-konvenuta issostni li l-attriċi ppreżentatilha xi fatturi għalxogħol illi ma kienx verament sar. Dan seta' faċilment jiġi kkonfermat mill-konvenuta għaliex ġiet użata s-sistema tad-*data tracking* fuq it-trakkijiet użati għal ġbir tal-iskart u għalhekk ma kinux saru l-pagamenti kollha abbażi ta' fatturi maħruġa mill-attriċi;

Illi f'Mejju u Ġunju tal-istess sena saru laqgħat bejn il-partijiet biex jaslu għal ftehim. Il-kwistjoni ġiet riferuta lill-Bord rikonċiljatorju fi ħdan il-*Malta Chamber of SMEs* (GRTU) u fil-15 ta' Ottubru tas-sena 2013 ġie ffirmat

Memorandum of Understanding[1] bejn John Said in rappreżentanza tal-kumpanija attriċi u Joe Attard in rappreżentanza tal-kumpanija konvenuta li permezz tiegħu:

i. l-attriċi aċċettat ħlas ta' €8,500 minflok €34,140 (kif kienet qed titlob skont fatturi tagħha) għall-perjodu bejn Ottubru 2012 u April 2013 pagabbli sal-aħħar t'Ottubru 2013;

ii. għall-perjodu ta' Jannar, Frar u Marzu 2013 kien hemm bilanċ ieħor dovut ta' €12,003.99 li kellu jitħallas fis-16 ta' Ottubru 2013;

iii. l-arretrati fil-pagamenti li kienu dovuti għal-perjodu ta' April 2013 sa Settembru 2013 kellhom jibdew jitħallsu f'pagamenti mensili f'Novembru 2013 s'April 2014 b'tali mod illi –

il-kont ta' April 2013 kellu jitħallas fl-aħħar ta' Novembru 2013;
il-kont ta' Mejju 2013 kellu jitħallas fl-aħħar ta' Diċembru 2013;
il-kont ta' Ġunju 2013 kellu jitħallas fl-aħħar ta' Jannar 2014;
il-kont ta' Lulju 2013 kellu jitħallas fl-aħħar ta' Frar 2014;
il-kont ta' Awwissu 2013 kellu jitħallas fl-aħħar ta' Marzu 2014;
il-kont ta' Settembru 2013 kellu jitħallas fl-aħħar ta' April 2014;

iv. ġew mifthema ukoll l-ġranet meta l-attriċi kellha tagħmel il-ġbir mill-*Bring in Sites* u fil-każ li kuntratturti oħra jingħataw aktar xogħol f'ċertu ġranet, l-istess ammont ta' xogħol kellu jingħata lil attriċi ukoll u hekk ma jkun hemm l-ebda preferenzi;

v. il-pagamenti dovuti mill-1 ta' Ottubru 2013 kellhom jitħallsu sa massimu ta' disgħin ġurnata mid-data tal-fattura;

Illi ftit ġimgħat wara dan il-ftehim, u ċjoe' fit-12 ta' Novembru 2013, il-konvenuta infurmat lill-attriċi li kienet qed titterminalha l-operat tagħha b'effett mis-17 ta' Diċembru 2013 wara illi nħarġet sejħa (tender) għall-ġbir tal-iskart u dan intrebaħ minn kuntrattur ieħor u mhux Fair Trading Limited;

---

[1] Dok FT1 a fol 7.

Illi l-pagamenti mill-konvenuta kienu qed jgħaddu b'mod regolari sakemm imbgħad l-attriċi fid-19 ta' Diċembru 2013 intavolat mandat ta' sekwestru ta' €300,000 kontra l-kumpanija konvenuta u hekk twaqqfu l-pagamenti kollha. Dan il-mandat dam *in vigore* sa nofs Frar 2014 u wara li ġie revokat dan il-mandat ta' sekwestru, il-konvenuta kompliet tgħaddi pagamenti regolari;

Illi l-attriċi preżentatat elenku[2] tal-fatturi maħruġin minnha għas-servizz mogħti lill-kumpanija konvenuta:

- Fattura ta' **April 2013 - €7,788.19** kellu jitħallas fl-aħħar ta' Novembru tal-2013[3];
- Fattura ta' **Mejju 2013 - €12,439.65** li kellu jitħallas fl-aħħar ta' Dicembru 2013[4];
- Fattura ta' **Ġunju 2013 - €11,380.67** li kellu jitħallas fl-aħħar ta' Jannar 2014[5];
- Fattura ta' **Lulju 2013 - €12,439.65** li kellu jitħallas fl-aħħar fi Frar 2014[6];
- Fattura ta' **Awwissu 2013 - €11,193** li kellu jitħallas fl-aħħar f'Marzu 2014[7];
- Fattura ta' **Settembru 2013 - €11,065.66** li kellu jitħallas fl-aħħar f'April 2014[8];
- Fattura ta' **Ottubru 2013 - €7,164.87** li kellu jitħallas fl-aħħar f'Jannar 2014[9];
- Fattura ta' **Novembru 2013 - €5,991.95** li kellu jitħallas fl-aħħar fi Frar 2014[10];
- Fattura ta' **Diċembru 2013 - €3,243.96** li kellu jitħallas fl-aħħar f'Marzu 2014[11];

Illi waqt il-prosegwiment tal-kawża, baqgħu isiru pagamenti għalkemm mhux fl-ammonti indikati hawn fuq. Fit-12 ta' Marzu 2019 Joseph Attard xehed illi kien

[2] Dok S4 a fol 235.
[3] Dok I a fol 163.
[4] Dok H a fol 161.
[5] Dok G a fol 159.
[6] Dok F a fol 157.
[7] Dok E a fol 153.
[8] Dok D a fol 150.
[9] Dok C a fol 147.
[10] Dok B a fol 144.
[11] Dok A a fol 141.

għadu pendenti pagament wieħed biss[12]. Fuq talba ta' din il-Qorti, huwa ppreżenta *statement*[13] li kkonferma bil-ġurament, li juri li fadal x'jitħallas bilanċ ta' €12,882.32. Xehed ukoll li dan il-bilanċ ma tħallasx għaliex is-soċjeta` attriċi ma riditx li jsir bħala ħlas għas-saldu. Ma ġiex kontradett f'dan ir-rigward għalkemm sarlu kontro-eżami[14].

Ikkunsidrat:-

Illi għalkemm din hija kawża li ilha tkarkar sitt snin, u li fiha tressqu xhieda u dokumenti voluminużi, hija fl-essenza tagħha waħda sempliċi.

Illi jirriżulta li fadal x'jitħallas bilanċ ta' €12,882.32 għas-servizzi reżi mis-soċjeta` attriċi. Billi s-somma qiegħdha tiġi likwidata issa, u billi wkoll ġie rifjutat dan il-pagament għas-saldu, l-imgħax għandu jibda jimxi biss mid-data tas-sentenza anke jekk huwa ta' natura kummerċjali;

Illi permezz tas-sitt u s-seba' premessi tar-rikors ġuramentat tagħha, is-soċjeta` attriċi qiegħdha tippretendi li kellha xi jedd li s-soċjeta` konvenuta tinġaġġa s-servizzi tagħha. L-ebda ingaġġ bħal dan iżda ma jirriżulta mill-iskrittura tal-15 t'Ottubru 2013. Lanqas jista' jiġi inferit b'mod impliċitu minn klawżoli numri (4) u (5) fl-istess skrittura, li sempliċiment jirreferu għall-modalita` ta' kif kellu jingħata s-servizz li kien qiegħed jingħata dak iż-żmien tal-iskrittura. Jirriżulta minn għadd ta' xhieda li ma kien hemm l-ebda ftehim bħal dan. Fosthom, Joseph Attard, Kap Eżekuttiv tas-soċjeta` konvenuta, iddeskriva kif l-ingaġġ ta' kuntratturi kien dejjem isir b'riżerva li jitwaqqfu fi kwalunkwe żmien minħabba n-nuqqas ta' affidabilita` tagħhom u dan kien jinkludi lis-soċjeta` attriċi. Fl-istess sens xehdu l-avukat Jean Karl Farrugia li kien preżenti meta ġiet redatta l-

[12] Ara xhieda ta' Joseph Attard a fol 1577 – 1586, f'paġna 1585.
[13] Fol 1641
[14] fol 1640 et seq.

iskrittura, u Joan Haber, Viċi-President tal-GRTU, hi u tixhed prodotta mis-soċjeta` attriċi;

Decide

Għal dawn il-motivi, l-Qorti qiegħdha taqta' u tiddeċiedi l-kawża billi:

(1) Tilqa' l-ewwel talba limitatament għall-ħlas ta' pagamenti għal xogħol li ġie esegwit mill-kumpannija attriċi iżda mhux dwar l-allegati danni;

(2) Tilqa' t-tieni talba billi tillikwida l-ammont dovut fis-somma ta' €12,882.32;

(3) Tilqa' t-tielet talba billi tikkundanna lis-soċjeta` konvenuta tħallas lis-soċjeta` attriċi somma ta' €12,882.32 hekk likwidata bl-imgħax legali mid-data ta' din is-sentenza sad-data tal-eventwali ħlas effettiv;

(4) tiċħad ir-raba' il-ħames, u sitt talbiet.

Fiċ-ċirkostanzi, anke tad-dewmien f'din il-kawża li għalih taħti prinċipalment l-attriċi, l-ispejjeż tal-kawża kif ukoll dawk tal-ittra uffiċċjali notifikata lis-soċjeta' intimata u tal-mandat ta' inibizzjoni bin-numru 1785/13SM u tal-mandat ta' sekwestru 1914/13 jinqasmu tlett kwarti għas-soċjeta` attriċi u kwart għas-soċjeta` konvenuta.

Moqrija.

GRAZIO MERCIECA

IMHALLEF